

ΘΕ. Αγγινίου, παρουσιάζοντας το έργο του Σπ. Περεσιάδη «Γκόλφω».

Παράλληλα με τις Συνεδρίες είχε οργανωθεί έκθεση Φιλοσοφικών βιβλίων από το βιβλιοπωλείο «Ινστιτούτο του βιβλίου» καθώς και έκθεση φωτογραφίας από τις πολύχρονες δραστηριότητες της Διεθνούς Εταιρείας για την Ελληνική Φιλοσοφία. Την Παρασκευή 27/8/93 έγινε συγκέντρωση των συμπερασμάτων του Συνεδρίου και συγκεφαλαιώθηκαν τα θέματα και οι συζητήσεις. Το απόγευμα της ίδιας μέρας οι Σύεδροι πραγματοποίησαν επίσκεψη στη Σάμο (Χώρα), επίσκεψη στο εκεί αρχαιολογικό μουσείο, ενώ τιμήθηκαν από την δημοτική αρχή με ωραία δεξίωση. Το Σάββατο 28/8/93 πραγματοποιήθηκε εκδρομή-γύρος του νησιού της Σάμου από τους Συνέδρους, ενώ το βράδυ τους παρατέθηκε δεξίωση από το Δήμαρχο Πυθαγορείου. Η δεξίωση ήταν πολύ ωραία, πλούσια και το κέφι των Συνέδρων, του κόσμου του Πυθαγορείου αλλά και των τουριστών έντονο. Αξίζουν συγχαρητήρια στο Δήμαρχο του Πυθαγορείου κ. Μάρκου για την οργάνωση της εκδήλωσης αυτής.

Το Πέμπτο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας μελέτησε την συνάφεια της τελευταίας προς την Ορθοδοξία, συνήγαγε ως συμπέρασμα την άρρηκτη σχέση και συνέχειά τους. Κοινωνικά και πολιτιστικά το Συνέδριο, όπως ήδη τονίστηκε και αποδεικνύεται μέσα από τις ευρύτερες δραστηριότητες, συνέβαλε αποφασιστικά και για μια ακόμη φορά στη αναζωογόνησή της πολιτιστικής κίνησης στον ακριτικό χώρο του Ανατολικού Αιγαίου.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΦΟΙΒΗ ΤΣΙΓΚΑΝΟΥ, Μ.Α.
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ,
ΤΟΜΕΑΣ Α.Κ.Ε.Δ., Ε.Μ.Π.

**«ΦΑΟΥΣΤ: Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΑΓΕΙΑΣ
Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ»
(ΑΘΗΝΑ 17-20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1993)**

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με την Ομάδα Σύγχρονης Τέχνης και υπό την Προεδρία του καθηγ. κ. Θ. Πελεgrίνη διοργάνωσε στο παλαιό κτήριο του Πανεπιστημίου στην Πλάκα από 17-20 Σεπτεμβρίου 1993 το Διεθνές Συμπόσιο υπό τον τίτλο «Φάουστ: η φιλοσοφία της μαγείας - η μαγεία της φιλοσοφίας».

Την αφορμή για την σύγκλιση φέτος του συμποσίου αυτού την έδωσε το γεγονός ότι το έτος που διανύουμε συμπληρώνονται πεντακόσια χρόνια από τη γέννηση του Παράκελσου, κορυφαίου μάγου, φιλοσόφου και επιστήμονος της Αναγέννησης.

Το ίδιο το συμπόσιο είχε για θέμα του τον Φάουστ, το αναγεννησιακό σύμβολο του Ευρωπαϊκού πνεύματος, τον άνθρωπο που στην μορφή του προσωποποιήθηκε

με τον πιο παραστατικό τρόπο η σχέση μεταξύ της φιλοσοφίας, της επιστήμης, της αλχημείας και της μαγείας.

Το συμπόσιο είχε δύο παραμέτρους: πρώτον, την θεωρητική και, δεύτερον, την καλλιτεχνική διάσταση.

Στο πλαίσιο του θεωρητικού μέρους παρουσιάστηκε το πνευματικό περιβάλλον, όπου έδρασε ο Φάουστ. Φιλόσοφοι, επιστήμονες, διανοούμενοι από την Ελλάδα και την Δυτική Ευρώπη μίλησαν για τις διάφορες πτυχές του Φάουστ και για τις περιπέτειες, τους προβληματισμούς και τις ιδέες άλλων μάγων της Αναγέννησης (J. Bruno, M. Ficino, J. Dee κ.ά.) καθώς επίσης και για τις επιρροές που δέχτηκαν από τους προγενέστερους των (Πλάτων, Πλωτίνος) αλλά και άσκησαν επί των μεταγενεστέρων τους (G. Galilei, Copernicus κ.ά.). Συνολικά παρουσιάστηκαν κατά σειρά οι εξής εισηγήσεις:

Κ. Γεωργακόπουλος, Μηχανές Μαγείας στον Φάουστ, P.M. Rattansi, Ο Φάουστ και η απαγορευμένη γνώση στο τέλος του ΙΣΤ' και την αρχή του ΙΖ' αιώνας στην Αγγλία, N. Taunton, ο Φάουστους του Μάρλοου και τ' αντίθετα συστήματα γνώσης, N. Boyle, Ένας ιδεαλιστής Φάουστ; Το στοίχημα του Γκαίτε στην φιλοσοφική διάστασή του, H. Siefken, Η εκδοχή του Τόμας Μαν - ο Φάουστ ως Γερμανός συνθέτης του εικοστού αιώνας, H. Fisher, Το μαγικό άγγιγμα της ψυχής όχι από τον εαυτό μας, αλλά από τον διάβολο - μια σύγκριση μεταξύ του Φάουστ του Γκαίτε και του Δόκτωρ Φάουστους του Τόμας Μαν, Γ. Μανιάτης, Οι μουσικές περιπέτειες του Φάουστ, Α. Παπακωνσταντίνου, Μύθος, μνήμη, μαγεία στην περίοδο της Αναγέννησης, A. Clericurio, Η μαγνητική θεραπεία των πληγών —δαιμονική ή πνευματική μαγεία, L. Deitz, ο Αγγρίππας, ο Παράκελσος και η ψυχή του κόσμου - σπουδή στον φιλοσοφικό συγκριτισμό, H. Gatti, Ο Τζορντάνο Μπρούνο ως ερμικός μάγος - η θέση της Γέιτς, S. Clucas, Μιλώντας στους αγγέλους - μαγεία, επιστήμη ή λειτουργικές διαδικασίες; Η περίπτωση του Τζων Ντη, P. Rossi, Δαίμονες και μοίρα στο περιθώριο της ελίτ και της λαϊκής κουλτούρας στην ιταλική Αναγέννηση G. Sacerdotti, 'Όσο ο κόσμος γυρίζει' - η κοπερνίκεια αλήθεια ως ερμική αποκάλυψη στον Σαίξπηρ, Ph. Berry, Ο αναγεννησιακός Νεοπλατωνισμός και το αινιγματικό γυναικείο σώμα, S. Brown, ο Νεοπλατωνισμός στην Φιλοσοφία του Λάιμπνιτς, Κ. Γαβρόγλου, Η ανορθολογικότητα της αλχημείας και η ορθολογικότητα της Χημείας.

Όλοι οι ομιλητές σημείωσαν το γεγονός ότι η μαγεία που άσκησαν ο Παράκελσος και οι άλλοι μάγοι της Αναγέννησης ήταν ουσιαστικά μια πνευματική επανάσταση, μια ριζική μεταρρύθμιση στην φιλοσοφία και την επιστήμη που έθετε ως κυρίαρχο σημείο αναφοράς της φιλοσοφίας την έρευνα της φύσης σ' όλο το βάθος της. Είναι η φυσική φιλοσοφία και επιστήμη που στηρίζεται αποκλειστικώς στην «έρευνα της διαδικασίας της φύσης».

Στην καλλιτεχνική διάσταση του συμποσίου παρουσιάστηκε από σκηνής το αριστούργημα του Goethe Faust, σε μετάφραση κ. Χατζόπουλου και σκηνοθεσία Γ. Καλατζόπουλου, με τη σύμπραξη επαγγελματικών ηθοποιών (Π. Φυσσούν, Σ. Πέππας στους ρόλους του Φάουστ και του Μεφιστομελή αντιστοίχως) με φοιτητές και φοιτήτριες από διάφορες Σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Παραλλήλως προς τις δύο αυτές διαστάσεις στο εν λόγω συμπόσιο έλαβε χώρα

ια σημαντική έκθεση βιβλίου σχετική προς το υπό συζήτησιν θέμα. Παρουσιάστηκαν βιβλία ελληνικά (Πελεγρίνη Θ., *Μάγοι της φιλοσοφίας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1993, σελ. 445) και σε μετάφραση (Έκο Ουμπέρτο, *Ερμηνεία και παρερμηνεία*, μετάφραση Αναστασία Παπακωνσταντίνου, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1993, σελ. 200, John Bussy: J. Bruno, *Υπόθεση Πρεσβεία*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1993). που όχι μόνο συμπληρώνουν την αναφερόμενη στην Αναγέννηση Ελληνική Βιβλιογραφία, αλλά και αποδεικνύουν ότι η συμβολή της Ελλάδος στην διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Πνεύματος κατά την περίοδο αυτή δεν είναι όσο πρέπει γνωστή.

Ήταν ίσως η πρώτη φορά, όπως τόνισε άλλωστε και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Καθηγητής κ. Πέτρος Γέμτος, που το Πανεπιστήμιο Αθηνών βγήκε από τα στενά όριά του, δοκιμάζοντας κάτι νέο για τα Ελληνικά Ακαδημαϊκά δεδομένα. Και πέτυχε στην προσπάθειά του. Αφού τόσο οι ομιλίες των συνεδρων όσο και η παράσταση του Φάουστ προκάλεσαν το ενδιαφέρον όχι μόνο της πανεπιστημιακής κοινότητας αλλά και πλήθος κόσμου που συνέρευσε καθ' όλη τη διάρκεια του συμποσίου στο παλαιό κτίριο (Μουσείο) του Πανεπιστημίου στην Πλάκα. Ήταν ένα σύνθετο πολιτιστικό γεγονός που όπως έγραψε στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», ο φιλόλογος και κριτικός θεάτρου Κ. Γεωργουσόπουλος, που θα έπρεπε να συνεχιστεί, αφού για πρώτη φορά παρουσιάστηκε ένας ολοκληρωμένος θίασος πλαισιωμένος από φοιτητές, όπου αυτό ήταν δυνατό, και επαγγελματίες ηθοποιούς σ' ένα έργο από το κλασσικό ρεπερτόριο που προσπάθησε μέσα από την γοητευτική τέχνη του θεάτρου να ζωντανέψει φιλοσοφικές και επιστημονικές ιδέες ενεργοποιώντας πολιτιστικά την άνυδρη εποχή μας.

Όπως μαθαίνουμε το Πανεπιστήμιο Αθηνών πολύ σύντομα θα εκδόσει τα πρακτικά του συμποσίου. Παράλληλα υπάρχει η προοπτική να εκδοθούν τα πρακτικά και στην Αγγλία.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΤΑΖΑΚΟΣ
Ε.Μ.Υ. ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΩΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ (ΜΕΣΣΗΝΗ, 11-13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1993)

- A. Το επιστημονικό Συνέδριο το οποίο συνεκλήθη στη Μεσσήνη από 11 έως 13 Ιουνίου 1993 με θέμα: «Η ιστορική συνείδησις ως συνείδησις της ιστορίας του Ελληνισμού», αφιερωμένο στην επέτειο των 540 ετών από την Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως, οργανώθηκε από το Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με την συναντίληψη (α) του Ιδρύματος ερεύνης και εκδόσεων Νεοελληνικής Φιλοσοφίας, (β) του Διεθνούς Κέντρου Πλατωνικών και Αριστοτελικών σπουδών και (γ) της Ελληνικής Εταιρείας Φιλοσοφικών μελετών, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και σε συνεργ-